

Kaders van de opdracht en financiën

*SAMEN.: basisjeugdhulp,
ondersteuning en preventie bij WIJ Groningen*

Definitieve versie 31 augustus 2022

Inleiding

De gemeente Groningen heeft ter uitvoering van de Jeugdwet de opdracht voor de toegang tot de jeugdhulp, het verlenen van lichte vormen van jeugdhulp en preventie aan Stichting WIJ Groningen (hierna: WIJ Groningen) gegeven. Daarnaast vervult WIJ Groningen gemeentelijke taken op het gebied van een aantal andere wetten, zoals de Wmo. WIJ Groningen krijgt hiervoor een subsidie, waaraan een uitvoeringsovereenkomst is verbonden. We noemen het voorgaande de bestaande opdracht aan WIJ Groningen.

De gemeente wil naar een situatie waarin een belangrijk deel van de jeugdhulp die nu via de Open House in de vorm van een individuele voorziening door verschillende jeugdhulpaanbieders wordt verleend, door WIJ Groningen, waar mogelijk in de vorm van een algemene voorziening wordt verleend. Daarnaast wil de gemeente meer aan preventie gaan doen.

De gemeente Groningen wil de opdracht aan WIJ Groningen uitbreiden. Dit doen we met een aanvullende opdracht, onder de naam SAMEN. Deze aanvullende opdracht heeft dus geen betrekking op de bestaande opdracht. Het gaat hier ook niet om een deelopdracht. WIJ Groningen zal meer preventie en (lichte) vormen van (jeugd)hulp gaan bieden. Er zal dus minder worden verwezen naar individuele voorzieningen.

De gemeente wil met deze aanvullende opdracht, waarbij een aanzienlijk deel van de taken vanuit de jeugdwet middels een algemene voorziening uitgevoerd zal worden, de transformatie verder doorzetten. We doen dat door WIJ Groningen hier meer ruimte te bieden. De ruimte ontstaat doordat WIJ Groningen zelf basisjeugdhulp en ondersteuning kan bieden en daardoor niet meer hoeft te verwijzen naar individuele voorzieningen. WIJ Groningen ontvangt hiervoor een lumpsum budget. Het gaat hierbij, qua omvang over de jeugdhulp die momenteel onder de jeugdhulpproducten¹ wordt uitgevoerd. Daarnaast wil de gemeente meer aan preventie gaan doen.

We hanteren in deze kaders van de opdracht begrippen, uitgangspunten en omschrijvingen die rechtstreeks ontleend zijn aan de Jeugdwet of onze verordening. Daarnaast hanteren we een aantal begrippen waaraan wij zelf een betekenis hebben gegeven. Deze definities zijn belangrijk en daarom in de kaders van de opdracht opgenomen.

Belangrijk uitgangspunt bij deze opdracht is dat de gemeente blijft voldoen aan de jeugdhulpplicht. Dat betekent onder andere dat er een passend en toereikend aanbod aan jeugdhulp beschikbaar is en dat de gemeentelijke toegang (verwijzing door WIJ Groningen) naar individuele voorzieningen op deskundige wijze blijft plaatsvinden, met een zorgvuldig onderzoek conform het stappenplan van de Centrale Raad van Beroep. Verder geldt als uitgangspunt dat een passende en toereikende algemene voorziening voorgaat op een individuele voorziening. Dit hebben we binnen onze gemeente in de verordening vastgelegd.

In de kaders van de opdracht komt achtereenvolgens het volgende aan de orde:

- Definities
- De ontwikkelopdracht
- Getransformeerd werken
- Doelgroep
- Werken in de Keten
- Innovatie en doorontwikkeling

¹ Producten en afwegingskader: <https://gemeente.groningen.nl/sites/default/files/Lijst-producten-SAMEN-en-afwegingskader-doorontwikkeling-Jeugdhulp.pdf>

- Juridisch kader.
- Financiële afspraken bij de opdracht

Inhoud

1.	Definities	5
2.	De ontwikkelopdracht	7
3.	Getransformeerd werken	8
4.	Doelgroep	10
5.	Werken in het netwerk van het jeugdhulplandschap	11
6.	Innovatie en doorontwikkeling	13
7.	Juridisch kader	13
8.	Financiële afspraken bij de taak SAMEN.	13

1. Definities

Algemene voorziening

Jeugdhulpvoorziening op grond van de Jeugdwet die vrij en rechtstreeks toegankelijk is zonder voorafgaand (diepgaand) onderzoek naar de behoeften en persoonskenmerken van de jeugdige of zijn ouders.

Andere voorziening

Voorziening op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning of werk en inkomen, die niet valt onder de Jeugdwet. Een voorziening bijvoorbeeld op grond van de Wmo 2015, de Zorgverzekeringswet (Zvw) of de Wet langdurige zorg (Wlz).

Basisjeugdhulp en ondersteuning

Laagdrempelige en vrij toegankelijke begeleiding en (praktische)ondersteuning van jeugdigen met lichte tot zwaardere vormen (psychische) gedrags- en/of ontwikkelingsproblemen bij wie de verwachting is dat de jeugdigen in staat zijn tot een gedragsverandering. En het aanleren, het bevorderen en het versterken van de opvoedkundige vaardigheden aan ouders/verzorgers gericht op het hanteerbaar maken van opvoed-problematiek.

Jeugdhulp

- Ondersteuning van en hulp en zorg, niet zijnde preventie, aan jeugdigen en hun ouders bij het verminderen, stabiliseren, behandelen en opheffen van of omgaan met de gevolgen van psychische problemen en stoornissen, psychosociale problemen, gedragsproblemen of een verstandelijke beperking van de jeugdige, opvoedingsproblemen van de ouders of adoptiegerelateerde problemen;
- het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van jeugdigen met een somatische, verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking, een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem en die de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt, en
- het ondersteunen bij of het overnemen van activiteiten op het gebied van de persoonlijke verzorging gericht op het opheffen van een tekort aan zelfredzaamheid bij jeugdigen met een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking of een somatische of psychiatrische aandoening of beperking, die de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt, met dien verstande dat de leeftijdsgrens van achttien jaar niet geldt voor jeugdhulp in het kader van jeugdstrafrecht.

Jeugdige

Persoon die:

- 1°.de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt;
- 2°.de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt en ten aanzien van wie op grond van artikel 77c van het Wetboek van Strafrecht recht is gedaan overeenkomstig de artikelen 77g tot en met 77gg van het Wetboek van Strafrecht, of
- 3°.de leeftijd van achttien jaar doch niet de leeftijd van drieëntwintig jaar heeft bereikt en ten aanzien van wie op grond van deze wet:
 - o is bepaald dat de voortzetting van jeugdhulp als bedoeld in onderdeel 1°, waarvan de verlening was aangevangen vóór het bereiken van de leeftijd van achttien jaar, noodzakelijk is;
 - o vóór het bereiken van de leeftijd van achttien jaar is bepaald dat jeugdhulp noodzakelijk is, of

- is bepaald dat na beëindiging van jeugdhulp die was aangevangen vóór het bereiken van de leeftijd van achttien jaar, binnen een termijn van een half jaar hervatting van de jeugdhulp noodzakelijk is;

Transformatie

De omslag naar:

1. preventie en uitgaan van eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden (eigen kracht) van jeugdigen en hun ouders, met inzet van hun sociale netwerk;
2. demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren door onder meer het opvoedkundig klimaat te versterken in gezinnen, wijken, scholen en in voorzieningen als kinderopvang en peuterspeelzalen;
3. eerder de juiste hulp op maat bieden om het beroep op dure gespecialiseerde hulp te verminderen; integrale hulp aan gezinnen volgens het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur'; door ontschotting van budgetten ontstaan meer mogelijkheden voor betere samenwerking en innovaties in ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en gezinnen;
4. meer ruimte voor professionals om de juiste hulp te bieden door vermindering van regel-druk; betrokken professionals die sociale netwerken in de omgeving van het gezin weten in te schakelen en die kunnen samenwerken met vrijwilligers en familieleden en hun kracht weten te benutten.

Preventie

Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met (een risico) op psychische problemen en stoornissen, psychosociale problemen, gedragsproblemen of een verstandelijke beperking of van de ouders met of met een risico op opvoedingsproblemen.

2. De ontwikkelopdracht

De gemeente wil een versnelling van de transformatie en meer slagkracht in het dichtbij en in samenhang bieden van ondersteuning aan de inwoners. De gemeente heeft aan WIJ Groningen al een brede opdracht verstrekt, gericht op preventie, normaliseren, integreren en aansluiten bij de samenleving voor alle inwoners.

We gaan van het bieden van hulp door jeugdhulpaanbieders naar het versterken van de leefwereld van het kind en gezin door WIJ Groningen en geven ruimte aan de professional. Met deze aanvullende opdracht, waarbij een aanzienlijk deel van de taken vanuit de jeugdwet waar wenselijk en mogelijk middels een algemene voorziening uitgevoerd zal worden, willen we de transformatie verder doorzetten. We doen dat door WIJ Groningen hier meer ruimte voor te bieden. De ruimte ontstaat doordat WIJ Groningen zelf basis jeugdhulp en preventieve ondersteuning kan bieden en daardoor niet of minder hoeft te verwijzen naar individuele voorzieningen. WIJ Groningen ontvangt hiervoor een lumpsum budget. Het gaat hierbij, qua omvang over de jeugdhulp die momenteel onder de jeugdhulpproducten wordt uitgevoerd.²

We spreken hier over een ontwikkelopdracht omdat niet alles op voorhand bekend is en we constateren dat de transformatie nog niet is afgerond. Daarom is ruimte nodig om te kunnen door ontwikkelen en om gedurende de uitvoering te kunnen bijsturen en accenten te kunnen verleggen; dit alles doen we gezamenlijk en in overleg. We gaan samen ontwikkelen, leren en bijsturen. Voor dit proces nemen we voldoende tijd. We starten op 1 januari 2023 en verwachten tot 1 januari 2025 nodig te hebben om de voorziening volledig operationeel bij WIJ Groningen ondergebracht te hebben.

Met deze opdracht stelt de gemeente WIJ Groningen in staat om de taken voor jeugdigen en gezinnen grootschaliger en krachtiger neer te zetten. Dit draagt bij aan de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van het sociaal domein van de gemeente Groningen. Naast kwaliteitsverbetering heeft WIJ Groningen de opdracht om de betaalbaarheid van het sociaal domein en specifiek jeugdhulp (op termijn) structureel te verbeteren. Ook de toegankelijkheid moet verbeteren doordat wachttijden verkorten, continuïteit gewaarborgd wordt en beschikbaarheid van expertise beter te organiseren is. Daarnaast verwacht de gemeente van WIJ Groningen dat het belang van het kind voorop wordt gesteld. Daarvoor zijn de stappen van de kinderrechtentoets verwerkt in deze opdracht en de uitvoering daarvan.

Algemene voorziening en ondersteuning

De gemeente verwacht van WIJ Groningen dat de transformatie verder wordt vormgegeven door het inrichten van een vrij toegankelijke en laagdrempelige voorziening van waaruit meerdere activiteiten plaats vinden en door het bieden van ondersteuning (al dan niet) gericht op preventie. WIJ Groningen krijgt de ruimte om zelf in te vullen wat er nodig is. Bijvoorbeeld meer preventief in wijken aanwezig zijn, aanwezig zijn op vindplaatsen en meer kennis en deskundigheid op bepaalde vlakken ontwikkelen of aantrekken. WIJ Groningen heeft het beste zicht op de ondersteuningsbehoefte en kan dat invullen met activiteiten om daarmee te voorkomen dat individuele voorziening nodig zijn. Het doel is dat de voorziening en ondersteuning die WIJ Groningen levert dusdanig passend wordt vormgegeven dat er geen individuele voorziening meer nodig zijn voor de producten die uit de Open House worden gehaald.

De jeugdigen en gezinnen kunnen door WIJ Groningen ondersteund worden om gezond en veilig op te groeien, te groeien naar zelfstandigheid, voldoende redzaam te zijn en maatschappelijk te participeren, rekening houdend met leeftijd en ontwikkelingsniveau. Als dat niet vanzelf gaat door een ont-

² Producten en afwegingskader: <https://gemeente.groningen.nl/sites/default/files/Lijst-producten-SAMEN-en-afwegingskader-doorontwikkeling-Jeugdhulp.pdf>

regeling die ze kwetsbaarder maakt, is er vanzelfsprekend passende ondersteuning, of dat nu tijdelijk is of levenslang. Bij het bepalen van wat passende ondersteuning is, is (daar waar het nodig is) een brede blik en de leefwereld van de jeugdige en het gezin erg belangrijk. Onderliggende oorzaken op de verschillende levensterreinen worden aangepakt, zoals armoede, persoonlijke problemen van de ouders, trauma's, woonproblematiek, scheidingsperikelen, schoolklimaat etc. Dit alles met als uitgangspunt de eigen kracht van het gezin en het netwerk en in samenwerking met alle bij het gezin betrokken professionals (multidisciplinair).

3. Getransformeerd werken

De gemeente vraagt van WIJ Groningen om op basis van de getransformeerde manier van werken, met een brede blik een verschuiving te maken van een inzet van zorgaanbod in individuele voorzieningen naar het versterken van jeugdigen en gezinnen, het voorkomen van problemen en het bieden van ondersteuning en basisjeugdhulp waar dat nodig is in een snel en eenvoudig beschikbare vorm, passend bij de context en in de leefomgeving van de jeugdigen en gezinnen. Dit vraagt om de aanwezigheid van hoge deskundigheid aan de voorkant van het proces: de triage, kennis van de wijken en voorzieningen en voldoende deskundigheid in de uitvoering.

We geven de ruimte door een lumpsum beschikbaar te stellen en WIJ Groningen zelf de ondersteuning en basisjeugdhulp te laten leveren. Feitelijk is de transformatie geen nieuwe opdracht, maar een opdracht die al onderdeel is van de uitvoering van Jeugdwet sinds 2015 en die onderdeel is van de Set van Afspraken met WIJ Groningen. WIJ Groningen voert dit voor een deel ook al uit, maar niet in de omvang die hiervoor nodig is. De opvattingen en werkwijzen die hiervoor nodig zijn, zijn veranderingen voor alle spelers binnen het jeugdhulplandschap. Het is daarom van belang om qua invoering een zorgvuldig proces, voldoende tijd en goede en zorgvuldige fasering te hanteren.

WIJ Groningen dient direct aan het begin van de aanmelding integraal te kijken naar wat er nodig is voor de jeugdige en het gezin. Een goed functionerend triagemodel is daarvoor randvoorwaardelijk. Getransformeerd werken kenmerkt zich door deskundigheid, creativiteit, kostenbewustzijn en proportionaliteit (eigen kracht en eigen netwerk voor preventie, preventie voor jeugdhulp, licht waar kan, zwaar waar nodig en normaliseren). De gevraagde vernieuwing van de manier van werken vereist een doorontwikkeling van het vakmanschap van de professionals. Het selecteren van de juiste medewerkers hiervoor door WIJ Groningen is een belangrijke randvoorwaarde. Ook binnen de bestaande teams van WIJ Groningen dient hier voldoende aandacht voor te zijn.

Professionals hebben het vermogen en de tijd om samen met ouders en jeugdigen een gedegen analyse te maken welke vragen/problemen er opgepakt moeten worden. Daarbij moet de urgentie bepaald worden in welke volgorde het opgepakt moet worden. Het is van belang dat bij hulpvragen met een brede blik naar het hele systeem wordt gekeken en alle relevante leefdomeinen. Hierbij hoort uiteraard ook dat naar de kwetsbaarheden van de ouders gekeken wordt. Zoals psychische kwetsbaarheid omdat dat effect kan hebben op het ouderschap en mogelijk ook problemen op andere leefdomeinen met zich meebrengt. Er wordt altijd gekeken vanuit twee perspectieven, de kracht van de leefwereld rondom de inwoner(s) en de omvang van het probleem. WIJ Groningen ondersteunt de jeugdigen en gezinnen om gezond en veilig op te groeien, te groeien naar zelfstandigheid, voldoende redzaam te zijn en maatschappelijk te participeren. Dat kan door zelf ondersteuning te bieden en er te zijn op momenten dat dat nodig is, in de buurt beschikbaar en bereikbaar te zijn en door het versterken en ondersteunen van de leefwereld (familie, burens, vrienden, sportverenigingen etc.). Naast een gedegen analyse is in gezamenlijkheid beslissen een belangrijke werkwijze. Dit is het gezamenlijk komen tot een beslissing door een hulpverlener en een gezin, waarbij ouders en jeugdige beide een stem hebben. Daarbij kan ook het sociale netwerk betrokken worden.

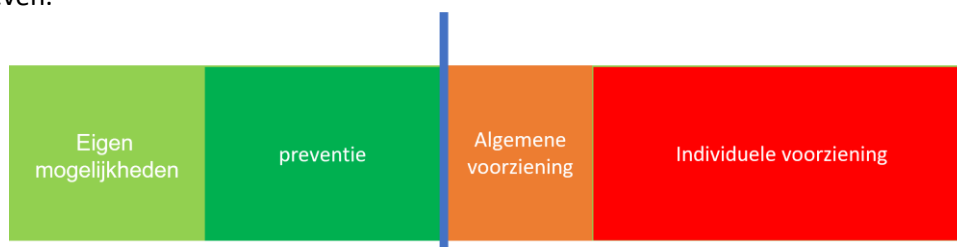
Op basis van een gedegen analyse en gezamenlijke besluitvorming kan WIJ Groningen proportioneel werken: licht en kort waar kan, intensief en lang waar nodig. Als blijkt dat zwaardere jeugdhulp nodig is wordt dat ingezet. Het moet mogelijk zijn om soepel te variëren naar behoefte en noodzaak van de inwoner. Proportioneel werken betekent dat er oog is voor het verschil in mensen; de gezinnen met chroniciteit hebben iets anders nodig dan de gezinnen met tijdelijke ontregeling, gezinnen met een ontregeling op de kinderen hebben iets anders nodig dan gezinnen waar de ontregeling zich vooral bij de ouders bevindt. De ware kunst is ook de juiste balans te vinden tussen de eigen verantwoordelijk en het eigen oplossend vermogen en de noodzaak tot professionele hulp. De balans tussen 'op de handen zitten' en professioneel gaan handelen. Hierbij is ook aandacht voor evaluatie- momenten om na te gaan of dat wat geboden wordt nog steeds voldoende passend is. Met deze opdracht krijgen professionals de ruimte om te doen wat nodig is. WIJ Groningen draagt er zorg voor dat jeugdigen en gezinnen zoveel mogelijk keuzevrijheid hebben in ten aanzien van de professional die hen ondersteunt.

WIJ Groningen geeft vorm aan getransformeerd werken, door middel van:

- Demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren door het versterken van het opvoedkundige klimaat in gezinnen, wijken, buurten, scholen en in voorzieningen als kinderopvang en peuterspeelzalen;
- Het voorkomen van zorg en de vroeg signalering van problemen (opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen) door eerder de juiste hulp op maat te bieden om jeugdigen en gezinnen zo snel mogelijk, zo dichtbij mogelijk en zo effectief mogelijk hulp te bieden met aandacht voor (kosten)effectiviteit van de geboden hulp;
- Het inschakelen, herstellen en versterken van de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van de jeugdige, zijn ouders en de personen die tot hun sociale omgeving behoren;
- Het bevorderen van de opvoedvaardigheden van de ouders, zodat zij in staat zijn hun verantwoordelijkheid te dragen voor de opvoeding en het opgroeien van jeugdigen;
- Het bevorderen van de veiligheid van de jeugdige in de opvoedsituatie waarin hij opgroeit;
- Integrale hulp aan de jeugdige en zijn ouders/verzorgers volgens het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur';
- Samenwerken met de gemeente en andere partners in welzijn en zorg aan de doorontwikkeling van de voorzieningen in de sociale basis. Hoe beter de sociale cohesie in de wijk en de beschikbaarheid van voorzieningen, hoe minder het gebruik van jeugdhulp.³
- Ruimte voor professionals, binnen het methodisch kader, om de juiste hulp te bieden onder andere door vermindering van regeldruk en door ontschotting van budgetten.

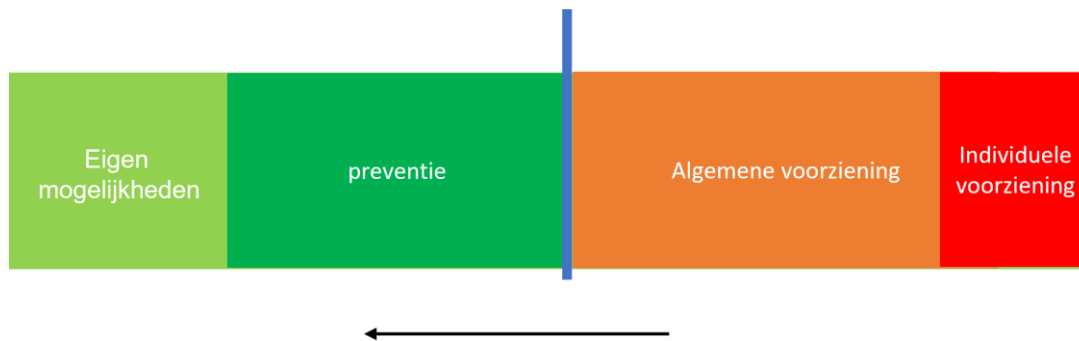
Van individuele voorzieningen naar eigen mogelijkheden

We gaan van een situatie, waarbij het grootste deel van de jeugdhulp wordt uitgevoerd op basis van verwijzingen naar individuele voorzieningen geleverd door jeugdhulpaanbieders, zoals hieronder weergegeven.

³ <https://www.sociaalweb.nl/cms/files/2020-12/20201216-jiw.pdf>

Naar de nieuwe situatie, waarbij we verschuiven naar links en zoveel mogelijk (nog meer dan nu) wordt ingezet op de eigen mogelijkheden van jeugdigen en gezinnen en preventie. Indien nodig is ondersteuning beschikbaar in een brede (algemene) voorziening bij WIJ Groningen. Op het moment dat er zwaardere zorg nodig is, wordt er nog steeds een individuele voorziening ingezet voor jeugdhulp. De werkzaamheden die rechts van de blauwe lijn plaats vinden vallen binnen de kaders van de jeugdwet en onder verantwoordelijkheid van het college, de werkzaamheden links vallen daar buiten.

Afb. 2

4. Doelgroep

WIJ Groningen richt zich voor deze nieuwe taak specifiek op jeugdigen en hun ouders. Iedereen die ouder is kan regulier ondersteund worden door WIJ Groningen. De jeugdige en/of zijn gezin kan met iedere ondersteuningsvraag bij WIJ Groningen terecht. Middels triage wordt dan bepaald welke ondersteuning passend en proportioneel is. Om de triage snel en doeltreffend te doen kunnen dienen alle expertisegedebieden binnen WIJ Groningen aangesproken te worden (inclusief de preventieve). De gemeente hecht veel belang aan de toegankelijkheid en effectiviteit van de ondersteuning voor alle doelgroepen en een personeelsbeleid dat hierop aansluit. Het doel is inclusie van alle diverse doelgroepen ongeacht hun achtergrond (cultuur, gender, geloof, etniciteit, seksuele oriëntatie, etc.)

Voor zover de doelgroep te maken heeft met één van de onderstaande problemen kan jeugdhulp een oplossing bieden. De gemeente geeft WIJ Groningen de opdracht oplossingen aan te bieden. Maar alleen en voor zover het niet met eigen kracht kan worden opgelost.

- Opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen:
 - psychische problemen en stoornissen,
 - psychosociale problemen,
 - gedragsproblemen of
 - een verstandelijke beperking van de jeugdige,
 - opvoedingsproblemen van de ouders of
 - adoptie gerelateerde problemen;
- beperkingen in de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie in verband met een somatische, verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking, een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem bij een jeugdige die de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt, en
- een tekort aan zelfredzaamheid in verband met een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking of een somatische of psychiatrische aandoening of beperking bij een jeugdige die de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt.

Zoals eerder benoemd wordt bij de triage altijd de afweging gemaakt vanuit twee perspectieven, de kracht van de leefwereld rondom de inwoner en de omvang van het probleem. Dat bepaald vervolgens ook of en welke de oplossing door WIJ Groningen geboden kan worden. WIJ Groningen biedt de onderstaande activiteiten aan. Voor een deel zitten deze ook al in de bestaande opdracht en zal de omvang toenemen.

- algemene (ook digitale) informatieverstrekking omtrent ontwikkelingsbehoeften jeugdigen en opvoedingsvragen opvoeders;
- activiteiten ter versterking van de pedagogische civil society zoals stimuleren en faciliteren van initiatieven vanuit de informele netwerken, steuncontacten tussen ouders en jeugdigen en intergenerationele contacten die een bijdrage leveren aan een gezonde en veilige opgroei- en opvoedomgeving, mogelijkheden voor ouders/opvoeders om elkaar te ontmoeten;
- laagdrempelige opvoedondersteuningsactiviteiten;
- maatjesprojecten, vrijwilligersinzet, zelforganisaties gericht op ondersteuning van opgroeien en opvoeden;
- mantelzorgondersteuning voor jeugdigen en gezinnen.
- het bieden van informatie, advies en consultatie bij opgroei en opvoedvragen;
- ondersteuning en lichte hulp voor jeugdigen en/of ouders, waaronder vormen van vrij toegankelijke hulp, gericht op het creëren van een stabiele opvoed- en opgroeisituatie;
- ondersteuning en lichte hulp aansluitend bij de onderwijs/opvangsetting, waarbij ondersteuning voor opvoeders en jeugdigen geboden wordt. Het betreft activiteiten die in een onderwijssetting plaatsvinden waarbij de nadruk ligt op zorg;
- regulier casemanagement: het systematisch coördineren, afstemmen en volgen van de benodigde hulpverlening aan jeugdigen en/of gezinnen, waarbij meerdere hulpverleners betrokken zijn;
- kortdurende en laagdrempelige hulp en ondersteuning door een Ondersteuner Jeugd en Gezin (OJG) bij een huisarts.⁴

5. Werken in het netwerk van het jeugdhulplandschap

WIJ Groningen is een schakel in het netwerk in het jeugdhulplandschap. De gemeente verwacht dat WIJ Groningen samenwerkt met alle betrokkenen in de keten ten behoeve van adequate ondersteuning aan jeugdigen en gezinnen. Van basis- en voorliggende voorzieningen in de wijk tot hoog specialistische jeugdhulpaanbieders in de regio.

Er worden altijd duidelijke afspraken gemaakt over de casusregie om het belang van de jeugdigen inclusief de schoolgang te bewaken en om te zorgen voor snelle besluitvorming bij verschillen van inzicht over de juiste ondersteuning, bij bemiddeling naar passend aanbod, bij het oplossen van knelpunten zoals voortijdige stopzetting en bij wachtlijstoverbrugging. Waar nodig wordt een casusregisseur ingezet.

Het is van belang dat de professionals van WIJ Groningen op het juiste moment de keuze weten te maken om andere partners te betrekken. Bijvoorbeeld organisaties uit de sociale basis (jeugdgezondheidszorg, kinderopvang, onderwijs, huisvesting, schuldhulpverlening, woningbouw, welzijn), medische organisaties, jeugdbescherming, justitiële organisatie, aanvullende jeugdhulp en organisa-

⁴ Conform nadere regels jeugdhulp gemeente Groningen [Nadere regels jeugdhulp gemeente Groningen 2021 \(overheid.nl\)](#)

ties voor de volwassenzorg.⁵ Erbij halen is de kunst van het tijdig betrekken en goed samenwerken met andere experts. Kennis erbij halen is iets anders dan doorverwijzen naar een specialistische jeugdhulpaanbieder. Bij doorverwijzing verdwijnt de hulpverlener van het gezin naar de achtergrond en wordt de casus overgedragen aan de volgende. Als de hulpverlener, samen met het gezin, een specialist/ondersteuning erbij haalt, dan blijft deze actief betrokken bij het proces, en borgt deze de continuïteit voor het gezin. Bij de ondersteuning vanuit WIJ Groningen wordt altijd rekening gehouden met het belang van het kind en wordt het kind gehoord⁶.

WIJ Groningen draagt zorg voor een goede doorgaande zorg- en ondersteuningslijn van 18- naar 18+. WIJ Groningen kan de ondersteuning voortzetten (tot het 23e jaar binnen de jeugdwet) voor (met name) de kwetsbare jongeren die hulp nodig hebben en bij het vormgeven van de voor hen relevante leefdoelstellingen zoals welzijn & support, zorg, wonen, onderwijs, werk & inkomen en veiligheid. De brede opdracht van WIJ Groningen is helpend om een jeugdige eenvoudig en zorgvuldig te kunnen ondersteunen ongeacht de wetgeving die de financiering bepaald. Er is zo min mogelijk sprake van overdracht tussen medewerkers van WIJ Groningen bij het bereiken van het 18^e levensjaar. Mocht overdracht toch nodig zijn, bijvoorbeeld bij naar Wmo beschermd wonen, dan is altijd sprake van een warme overdracht.

⁵ Bouwsteen Toegang verkenning onderzoeken lokale teams en expertise dichtbij

⁶ Kinderrechtentoets, Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind

6. Innovatie en doorontwikkeling

Gemeente Groningen verwacht van WIJ Groningen dat er ruimte en tijd beschikbaar is om te innoveren en door te ontwikkelen. Wij zullen daartoe gezamenlijk de landelijke ontwikkelingen volgen en best practices worden overgenomen indien bruikbaar. Zo is er landelijk een verkenning gedaan naar de werkzame elementen⁷ in lokale teams. Gemeente en WIJ Groningen zullen dit soort ontwikkelingen blijven volgen en gebruiken de resultaten bij de verdere ontwikkeling en uitvoering van deze opdracht.

7. Juridisch kader

De werkzaamheden die WIJ Groningen binnen deze opdracht gaat verrichten vinden binnen een juridisch kader plaats. Dit kader wordt ook bepaald door de aard, complexiteit en omvang van de werkzaamheden. De gemeente verwacht dat er meer preventieve activiteiten worden uitgevoerd door WIJ Groningen ter voorkomen van jeugdhulp. In afbeelding 2 hebben we dit schematisch al eens weergegeven. Vanuit deze opdracht zal ondersteuning en basisjeugdhulp worden geboden in de vorm van een algemene voorziening. Een algemene voorziening is rechtstreeks toegankelijk zonder toegangsbeoordeling of op basis van een beperkte toegangsbeoordeling. WIJ Groningen krijgt een grotere rol in het uitvoeren van taken vallend binnen de kaders van de jeugdwet en daarmee behorend onder de verantwoordelijkheid van het college. Als er sprake is van het verlenen van jeugdhulp gelden de kwaliteitseisen van de Jeugdwet. Deze eisen zijn eveneens opgenomen in de Set van Afspraken voor de bestaande opdracht aan WIJ Groningen en gelden daarmee ook voor deze opdracht. Preventie in de zin van de Jeugdwet is geen jeugdhulp. De op preventie gerichte ondersteuning valt niet onder de kwaliteitseisen die aan jeugdhulp worden gesteld en ook niet onder de jeugdhulpplicht van artikel 2.3 Jeugdwet.

8. Financiële afspraken bij de taak SAMEN.

Context: veranderstrategie van geleidelijke invoering

Bij de vorming van de taak SAMEN. is gekozen voor een veranderstrategie van geleidelijke invoering. Dat wil zeggen dat we veranderen van A naar iets en niet precies van te voren kunnen zeggen waar we uit komen. We beginnen stap voor stap, met een deel van de doelgroep van de taak SAMEN. Dit doen we in een complexe omgeving waarin niet alles op voorhand bekend is, met veel stakeholders die we maar ten dele kunnen beïnvloeden. Dat maakt dat we starten op basis van zo veel mogelijk onderbouwde aannames en deze gedurende het traject op basis van ervaringen in de praktijk waar nodig tussentijds zullen bijstellen. Dit heeft invloed op de bepaling van het uitvoeringsbudget voor de taak SAMEN. Ook het uitvoeringsbudget voor de taak SAMEN. wordt gebaseerd op onderbouwde aannames, maar zal gedurende het traject waar nodig bijgesteld worden op basis van de praktijk. We gaan uit van een overgangperiode van 2023 t/m 2025 waarin we op voorhand geen besparingen inboeken.

In deze notitie zijn de financiële kaders en uitgangspunten met betrekking tot de taak SAMEN. opgenomen.

Uitgangspunten

1. WIJ Groningen ontvangt een reëel uitvoeringbudget van de gemeente Groningen om de taak SAMEN uit te kunnen voeren.

⁷ In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de werkzame elementen in lokale teams

Een reëel uitvoeringsbudget wil zeggen dat het budget voor de uitvoering van de opdracht voor de uitvoering van de taak SAMEN. gebaseerd is op de daarvoor te maken werkelijke kosten, maximaal de huidige kosten van de producten binnen de open house die vervallen met het onderbrengen van de taak SAMEN. bij WIJ Groningen bedraagt en niet op voorhand belast wordt met taakstellingen die niet onderbouwd zijn met ervaringen uit de praktijk van de uitvoering van de taak SAMEN.

We verwachten dat de jeugdhulp in Groningen op termijn minder geld gaat kosten als gevolg van het onderbrengen van de taak SAMEN. bij WIJ Groningen. Op dit moment is echter nog niet vast te stellen wat de omvang hiervan zal zijn en vanaf wanneer we deze besparing zullen zien. Ook is nog niet in te schatten waar deze besparing tot uiting zal komen: in de kosten van de uitvoering van de taak SAMEN., de kosten binnen de inkoop door de RIGG of beide.

Taakstellingen gedurende de overgangperiode leggen een ongezonde druk op de beoogde inhoudelijke verandering. Daarom belasten we het budget voor de uitvoering van de taak SAMEN. op voorhand in de overgangperiode 2023-2025 niet met taakstellingen. Onze verwachting is dat op basis van ervaringen in de periode 2023-2025 een reële inschatting van de besparingsmogelijkheden kan worden gemaakt. Daardoor moeten de kosten voor jeugdhulp vanaf 2026 omlaag kunnen, in de vorm van een verlaging van het uitvoeringsbudget voor de taak SAMEN of door lagere kosten voor de inkoop door de RIGG of een combinatie van beide.

2. Het totaal van de uitgaven jeugdhulp van de gemeente Groningen blijft gedurende de overgangperiode gelijk (ceteris paribus).

We beschouwen de totale uitgaven aan jeugdhulp⁸ als een gesloten vierkant. Dat wil zeggen dat wij de aanname doen dat het totaal van de uitgaven jeugdhulp (excl. de voorinvesteringen en transitiekosten in verband met de taak SAMEN.) gedurende de overgangperiode 2023-2025 gelijk blijft, met uitzondering van effecten van onvoorziene en niet-beïnvloedbare omstandigheden (bijv. de effecten van een crisis zoals Corona) en loon- en prijsontwikkelingen. Dat betekent dus dat we er van uitgaan de onderliggende budgetten als communicerende vaten werken (een eventuele verhoging of verlaging van de kosten van de uitvoering van de taak SAMEN, valt weg tegen een verlaging of verhoging van de overige kosten jeugdhulp). De uitwerking hiervan wordt in de subsidiebeschikking dan wel de overeenkomst opgenomen.

De taak SAMEN. is een deel van het financiële vierkant. WIJ Groningen heeft directe invloed op dit deel en op haar eigen verwijzingen naar andere vormen van jeugdhulp. De gemeente Groningen heeft de regie en de eindverantwoordelijkheid voor het volledige vierkant, waarin ook andere verwijzers invloed hebben op de uitgaven.

3. De uitvoering van de taak SAMEN. leidt niet tot financiële tekorten of overschotten bij WIJ Groningen.

Dit uitgangspunt volgt uit de voorgaande uitgangspunten. Het jaarlijkse uitvoeringsbudget voor de taak SAMEN. wordt op basis van aannames ten aanzien van de verwachte dienstverlening en klantpopulatie vooraf vastgesteld. Gedurende het jaar wordt de realisatie op basis van werkelijke kosten actief gemonitord en de samenhang met de overige jeugdhulp buiten de taak SAMEN. bewaakt. WIJ Groningen kan te weinig budget ontvangen. De gemeente kan te veel budget verstrekken. Uitgangspunt: te veel verstrekt budget terug naar de gemeente; te weinig verstrekt budget: gemeente vult aan. Voorwaarde hiervoor is dat er onderscheid gemaakt kan worden tussen de kosten van de uitvoering van de taak SAMEN. en de bestaande WIJ-organisatie. In ieder geval gedurende de overgangperiode.

4. Co-creatie

Het onderbrengen van de taak SAMEN. bij WIJ Groningen in een complexe omgeving waarin niet alles op voorhand bekend is en het starten op basis van aannames brengt risico's met zich mee

⁸ Totaal uitgaven jeugdhulp = uitgaven ingekochte jeugdhulp via de RIGG + uitgaven niet-gecontracteerde zorg + uitgaven PGB + budget SAMEN.

voor WIJ Groningen en de gemeente Groningen. Deze risico's kunnen alleen beheerst worden als WIJ Groningen en de gemeente Groningen intensief samenwerken bij het formuleren van de aannames en het monitoren van de realisatie in de praktijk en het bewaken van de risico's. Dit vraagt om volledige transparantie tussen beide partijen. Dit is een vorm van intensieve samenwerking en co-creatie. Deze begrippen moeten we nog verder gaan laden, maar het betekent in ieder geval dat WIJ Groningen en de gemeente Groningen elkaar volledig inzicht bieden in de relevante data en informatie en ontwikkelingen die spelen (in de uitvoering van de taak SAMEN. en de overige inkoop via de RIGG) en actief gezamenlijk gaan monitoren op impact en financiën. Vanuit dit gezamenlijke beeld adviseren de staven van WIJ en gemeente hun directie/bestuurders. Ieder vanuit haar eigen (opdrachtgevers- of opdrachtnemers)-rol.

Hoe wordt het uitvoeringsbudget bepaald?

Het uitvoeringsbudget is het reguliere, structurele budget dat WIJ ontvangt voor de uitvoering van taken in het kader van de taak SAMEN. Het uitvoeringsbudget is een lumpsum-budget. Naast het uitvoeringsbudget wordt incidenteel een budget voor de noodzakelijke voorinvesteringen en een budget voor de verwachte frictiekosten verstrekt.

1. Basis voor het uitvoeringsbudget

De basis voor het uitvoeringsbudget voor het jaar t zijn de gerealiseerde kosten in het jaar t-2 en de verwachte kostenontwikkeling in het jaar t-1 voor de vergelijkbare producten en bijbehorende cliëntpopulatie binnen de open house-inkoop van de RIGG. Het uitvoeringsbudget voor het jaar t wordt uiterlijk op 1 oktober t-1 bepaald. Op dat moment is de realisatie t-1 nog niet bekend, maar kan wel een inschatting worden gemaakt. Op 1 maart van het jaar t wordt getoetst of de realisatie t-1 overeenkomt met de verwachting van 1 oktober t-1. Wanneer dit afwijkt, wordt het budget voor het jaar t aangepast.

NB: deze methodiek speelt alleen maar gedurende de overgangperiode waarin gefaseerd producten uit de open house-inkoop verdwijnen en de bijpassende taken naar SAMEN overgaan.

2. Volumeontwikkeling

Het inwoneraantal van de gemeente Groningen, in het bijzonder het aantal 0 – 17-jarigen, is van invloed op de zorgvraag. De ontwikkeling van het aantal inwoners < 18 jaar in t-2 wordt verwerkt in het budget voor het jaar t.

3. Loon- en prijsontwikkeling (indexering)

In het kader van het Groninger Contractueel Model dat in de regio is afgesproken voor in te kopen jeugdhulp hanteren we een uniforme methodiek voor de indexering, te weten:

- Opdrachtgever past jaarlijks een indexering toe op het budget. Opdrachtgever verhoogt of verlaagt het budget op basis van het indexcijfer Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling ("OVA") voor personele kosten van het voorgaande kalenderjaar van het Centraal Planbureau en gepubliceerd door de Nederlandse Zorgautoriteit. Het budget dat geldt vanaf 1 januari 2023 is geïndexeerd met de indexcijfers 2022, het budget dat geldt vanaf 1 januari 2024 is geïndexeerd met de indexcijfers 2023, et cetera).
- Opdrachtgever publiceert op 1 oktober van het jaar de indexeringspercentages die worden gehanteerd voor het budget van het opvolgende jaar.
- Aan de hand van de definitieve OVA, past Opdrachtgever een correctie toe op het indexeringspercentage voor het opvolgende jaar. Dit wil zeggen dat wanneer de definitieve OVA naar beneden of naar boven wordt bijgesteld ten opzichte van het gehanteerde indexeringspercentage als bedoeld in het tweede lid, dat deze correctie in het opvolgende jaar wordt meegenomen bij de vaststelling van het indexeringspercentage.

4. Structurele effecten als gevolg van de gewijzigde aanpak door de uitvoering van de taak SAMEN.

Onze verwachting is dat het onderbrengen van de taak SAMEN. bij WIJ Groningen uiteindelijk leidt tot lagere kosten voor jeugdhulp in Groningen. Naar verwachting zal dit effect pas na de overgangperiode 2023-2025 zichtbaar zijn. Op basis van de ervaringen in de periode 2023-2025

worden de structurele financiële effecten vanaf 2026, of zoveel eerder als mogelijk blijkt te zijn⁹, in het budget voor de uitvoering van de taak SAMEN. verwerkt.

Wanneer wordt het uitvoeringsbudget 2023 bepaald?

Het uitvoeringsbudget 2023 kan op dit moment nog niet worden bepaald. Daarvoor moet eerst bepaald worden op welke bestaande open house-producten WIJ Groningen zich voor de uitvoering van de taak SAMEN. in 2023 gaat richten en in welke omvang (alles, alleen nieuwe instroom, alle verwijzers, alleen verwijzer WIJ). Ook is het wenselijk om meer zicht te hebben op de ontwikkeling van de zorgkosten in 2022.

Doordat ons uitgangspunt voor de periode 2023-2025 is dat de totale uitgaven voor jeugdhulp binnen het financiële vierkant passen en de budgetten voor de uitvoering van de taak SAMEN en overige jeugdhulp communicerende vaten zijn, is dit geen probleem.

Het uitvoeringsbudget voor de taak SAMEN. voor 2023 wordt uiterlijk op 1 oktober 2022 bepaald.

Voorinvesteringen en transitiekosten

Om de uitvoering van de taak SAMEN. door WIJ Groningen mogelijk te maken zijn voorbereidingen en daarmee gepaard gaande incidentele voorinvesteringen noodzakelijk om klaar te zijn voor deze taak. Hierbij gaat het om investeringen in:

- Ontwikkeling HRM: ter voorbereiding op werving en overname personeel en het aanpassen en inrichten HR-systemen;
- Ontwikkeling bedrijfsvoering: voorbereidingen facilitaire diensten, informatiemanagement en financiën;
- Inrichten stedelijk team taak SAMEN, kwaliteit en processen;
- Aangepaste organisatiestructuur.

Daarnaast leidt de uitvoering van de taak SAMEN. tot een uitbreiding van de directe formatie binnen WIJ Groningen en tot een uitbreiding van de ondersteunende staf. De kosten hiervan worden op termijn volledig gedekt uit het reguliere uitvoeringsbudget dat voor de taak SAMEN. beschikbaar is. In aanloop naar de start van de uitvoering van de taak SAMEN. op 1 januari 2023 en gedurende de transitieperiode hierna kunnen deze kosten nog niet volledig gedekt worden uit het reguliere uitvoeringsbudget. Hierbij gaat het om de kosten van de ondersteunende staf, die vooruitlopend op de uitvoering van de taak SAMEN. al ingericht wordt en taken uitvoert ter voorbereiding op de uitvoering van de nieuwe taken. En het gaat om de kosten van direct personeel die eerst het onboarding-programma moeten doorlopen voordat ze in de praktijk kunnen worden ingezet. Deze kosten noemen we transitiekosten.

Om deze voorinvesteringen en transitiekosten te kunnen dekken ontvangt WIJ Groningen een incidenteel budget. De budgetten voor de voorinvesteringen door WIJ Groningen in 2022-2024 zijn als volgt opgebouwd:

	2022	2023	2024	Totaal
Voorinvesteringen	€ 1.300.000	€ -	€ -	€ 1.300.000
Transitiekosten	€ 1.200.000	€ 1.000.000	€ 500.000	€ 2.700.000
Totaal budget	€ 2.500.000	€ 1.000.000	€ 500.000	€ 4.000.000

Dit budget wordt in de volgende tranches beschikbaar gesteld:

Tranche 1: 2022: 2,5 miljoen

⁹ Indien bijvoorbeeld gedurende 2023 of 2024 al blijkt dat de uitvoering van de taak SAMEN. leidt tot lagere kosten, kan het budget voor respectievelijk 2024 en 2025 worden verlaagd. Op dit moment gaan wij er van uit dat dit pas vanaf 2026 mogelijk is.

Tranche 2: 2023:	1,0 miljoen
Tranche 3: 2024:	0,5 miljoen

Op de voortgang van de implementatie van de taak SAMEN wordt actief gemonitord en gestuurd door WIJ Groningen en de gemeente gezamenlijk. Dit geldt ook voor de monitoring en de sturing op de voorinvesteringen. De voortgang komt aan de orde in de ambtelijke en de bestuurlijke stuurgroep. Op basis hiervan wordt in de bestuurlijke stuurgroep besloten over de verstrekking van de volgende tranche.

Eventueel resterend budget uit een tranche kan worden gereserveerd door WIJ Groningen voor voorinvesteringen en transitiekosten in de volgende tranches. Na afloop van 2024 wordt de definitieve besteding vastgesteld. Eventueel resterend budget vloeit terug naar de gemeente Groningen.

Kosten huisvesting en ICT

De budgetten voor huisvesting en ICT van WIJ Groningen liggen bij de gemeente Groningen. Door de uitbreiding van de taken van WIJ Groningen met de taak SAMEN, is het noodzakelijk om de budgetten voor huisvesting en ICT voor WIJ Groningen te verhogen. In het uitvoeringsbudget voor de taak SAMEN, dat gebaseerd is op de kosten die voorheen gemaakt werden in de open house-inkoop van de RIGG, zit een component voor ICT en huisvesting. Het uitvoeringsbudget voor de taak SAMEN wordt verlaagd met de ICT- en huisvestingscomponent en toegevoegd aan de ICT- en huisvestingsbudgetten WIJ Groningen bij de gemeente Groningen.

Hiervoor geldt de volgende systematiek:

- Het aandeel van het ICT-budget t.o.v. het totale bestaande reguliere subsidiebudget van WIJ Groningen + ICT-budget + huisvestingsbudget is 4,9%¹⁰;
- Het aandeel van het huisvestingsbudget t.o.v. het totale bestaande reguliere subsidiebudget van WIJ Groningen + ICT-budget + huisvestingsbudget is 6,0%¹¹;
- Van het totale uitvoeringsbudget dat op basis van de kosten die voorheen gemaakt werden in de open house-inkoop van de RIGG, voor de uitvoering van de taak SAMEN, beschikbaar is, wordt verminderd resp. 4,9% voor ICT en 6,0% voor huisvesting;
- Deze budgetten worden toegevoegd aan de budgetten voor huisvesting en ICT voor WIJ Groningen bij de gemeente Groningen.

¹⁰ Gebaseerd op budgetten 2021

¹¹ Gebaseerd op budgetten 2021